

Greenpeace skarży polskiej energetyki jądrowej

26 kwietnia 2014

24 kwietnia br. Greenpeace złożył na ręce premiera Donalda Tuska oficjalną skargę. Prawnicy potwierdzili, że Program polskiej energetyki jądrowej, przyjęty przez Radę Ministrów 28 stycznia 2014 roku, został przygotowany przez ministra gospodarki z naruszeniem polskiego i międzynarodowego prawa[1]. W ocenie oddziaływania na środowisko przygotowanej na potrzeby Programu pominięto kluczowe czynniki, aby uzasadnić wprowadzenie energii jądrowej do Polski.

Greenpeace nie jest jedyną organizacją, która zauważyła braki – wiele spośród około 60 000 uwag, które spłynęły do Ministerstwa Gospodarki podczas konsultacji społecznych Programu, wskazywało, że w projekcie zostały pominięte ważne kwestie. Uwagi napływały nie tylko z Polski, ale też z Austrii, Finlandii, Danii i Niemiec.

„Greenpeace ma za sobą kilka wygranych spraw, w których zaskarżaliśmy niewystarczająco uzasadnione decyzje rządów na całym świecie, między innymi w Wielkiej Brytanii, Niemczech, Rumunii i na Słowacji” – powiedział Maciej Muskat, dyrektor Greenpeace Polska.

Najważniejsze czynniki, których nie uwzględniono w ocenie oddziaływania na środowisko, to:

– Brak właściwych i pełnych analiz porównawczych z alternatywnymi kierunkami polityki energetycznej, szczególnie związanych z efektywnością energetyczną i rozwojem energetyki odnawialnej. Ministerstwo dokonało jedynie porównania cen energii z pojedynczych źródeł, w którym zaniżyło koszt energii jądrowej o około 45% oraz zawyżyło koszt energii pochodzącej z kilku źródeł odnawialnych o około 30%. Nie dokonano żadnej systematycznej analizy oddziaływań na środowisko,

społeczeństwo i gospodarkę różnych opcji energetycznych.[2]

– Program polskiej energetyki jądrowej nie bierze pod uwagę możliwości wystąpienia jakichkolwiek poważnych awarii w elektrowniach jądrowych, ponieważ zakłada, że żadna awaria nie może doprowadzić do wycieku znacznych ilości substancji radioaktywnych.[3]

– Program polskiej energetyki jądrowej niewystarczająco opisuje w jaki sposób będzie składowane wypalone paliwo jądrowe i inne odpady radioaktywne, pomimo, iż nie istnieje żadne gotowe i uniwersalne rozwiązanie, z którego można by skorzystać. Odpady takie powstaną na pewno, jeśli program zostanie zrealizowany. Natomiast strategie radzenia sobie z potencjalnymi odpadami muszą zostać przygotowane nawet wtedy, gdy istnieje możliwość uniknięcia ich produkcji.

„Poprzez zignorowanie tak ważnych sugestii napływających podczas konsultacji społecznych, Ministerstwo Gospodarki nie tylko złamało prawo, ale też sprawiło, że czteroletni proces tworzenia oceny oddziaływania na środowisko zamiast pomagać rządowi w podejmowaniu trafnych decyzji, zamienił się w pustą, biurokratyczną procedurę. Błędna decyzja, w przypadku energii jądrowej, może być bardzo kosztowna nie tylko dla mieszkańców Polski, ale też Europy. Wierzimy, że gdy powstanie już poprawie przygotowana ocena oddziaływania na środowisko, stanie się jasne, że w polskim miksie energetycznym nie ma miejsca dla energii jądrowej” – dodał Maciej Muskat.

Brak uwzględnienia uwag przesyłanych w trakcie konsultacji społecznych, Ministerstwo Gospodarki naruszyło art. 6(8) Konwencji z Aarhus[4], art. 11(1) Protokołu kijowskiego[5] do Konwencji z Espoo[6], art. 8 dyrektywy SEA 2001/42/EC oraz art. 42 i 55(1) ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie.[7]

Greenpeace w swojej skardze domaga się od rządu uznania Programu polskiej energetyki jądrowej za nieważny oraz

przygotowania nowej oceny oddziaływania na środowisko, z uwzględnieniem pełnych konsultacji społecznych i brakujących analiz, przed przygotowaniem nowego programu. Rząd ma 30 dni na ustosunkowanie się do skargi.

Źródło: [Greenpeace Polska](http://www.greenpeace.org/poland/)

PRZYPISY

[1] Greenpeace reprezentuje w tej sprawie Kancelaria Pietrzak Sidor & Wspólnicy sp.j. Pełen tekst skargi można przeczytać tutaj:

http://www.greenpeace.org/poland/PageFiles/604905/Skarga_Greenpeace_na_program_jadrowy.pdf

[2] Greenpeace złożył w Ministerstwie Gospodarki raport ekspercki „[R]ewolucja energetyczna dla Polski”, który udowadnia, że strategie energetyczne, które stawiają na efektywność energetyczną i odnawialne źródła energii, ograniczają emisję gazów cieplarnianych, sprzyjają niezależności energetycznej i rozwoju gospodarczemu kraju w tańszy, szybszy i czystszy sposób niż rozwiązania proponowane przez rząd w Programie polskiej energetyki jądrowej na 2030 rok. Założenia scenariusza [R]ewolucji energetycznej opierają się na już istniejących technologiach i na obiektywnych obliczeniach opracowanych w niemieckim Instytucie Badań Kosmicznych i Termodynamiki Technicznej w Stuttgarcie. Raport ekspercki „[R]ewolucja energetyczna dla Polski” można znaleźć tutaj:

http://www.greenpeace.org/poland/PageFiles/559373/Greenpeace_Rewolucja_Energetyczna.pdf

[3] Greenpeace argumentuje w niedawno opublikowanym raporcie, że poważne awarie mogą się wydarzyć nawet w najbardziej zaawansowanych technicznie typach reaktorów, które rozważane są dla polskich elektrowni, a wiążące się z nimi ryzyko jest na tyle poważne, że powinno być brane pod uwagę. Program polskiej energetyki jądrowej w żaden sposób nie uwzględnia

sposobu radzenia sobie z takimi katastrofami, które mogłyby sprawić, że takie miasta jak Gdynia, Gdańsk czy nawet Warszawa nie nadawałyby się do zamieszkania przez długi czas.

<http://www.greenpeace.org/poland/pl/wydarzenia/polska/Awaria-polskiej-elektrowni-jadrowej-zagrozi-Trojmiastu-i-Warszawie/>

[4] Konwencja Europejskiej Komisji Gospodarczej Organizacji Narodów Zjednoczonych (UNECE) o Dostępie do Informacji, Udziale Społeczeństwa w Podejmowaniu Decyzji oraz Dostępie do Sprawiedliwości w Sprawach Dotyczących Środowiska, podpisana 25 czerwca 1998 w Aarhus (w skrócie Konwencja z Aarhus) została ratyfikowana przez Polskę 31 grudnia 2001 roku. Greenpeace ma prawo do zaskarżenia wyników Prognozy oddziaływań na środowisko dla Programu polskiej energetyki jądrowej na podstawie art. 9 tej konwencji.

[5] Protokół UNECE w sprawie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dołączony do konwencji o Ocenach Oddziaływania na Środowisko w Kontekście Transgranicznym sporządzony w Kijowie 21 maja 2003 (w skrócie Protokół kijowski) został ratyfikowany przez Polskę 21 czerwca 2011 roku.

[6] Konwencja UNECE o Ocenach Oddziaływania na Środowisko w Kontekście Transgranicznym sporządzona w Espoo 25 lutego 1991 roku (w skrócie Konwencja z Espoo) została ratyfikowana przez Polskę 30 kwietnia 1997 roku.

[7] Dyrektywa 2001/42/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko (w skrócie dyrektywa SEA 2001/42/EC) weszła w życie w Polsce za pośrednictwem ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dziennik Ustaw z 2008 r. Nr 199, poz. 1227 wraz z poprawkami; w skrócie: ustawa o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie).